

NARODNA STRAŽA

IZLAZI SVAKE SUBOTE. — PRETPLATA IZNOSI GODIŠNJE DIN. 60, POLUGODIŠNJE I TROMJESEČNO RAZMJERNO. — ZA INOZEMSTVO DVOSTRUKO. — OGLASI PO CIJENIKU. — PISMA I PRETPLATA SE ŠALJU NA UREDNIŠTVO I UPRAVU „NARODNE STRAŽE“ ŠIBENIK. — RUKOPISI SE NE VRAĆAJU.

BROJ 40.

ŠIBENIK, 31. LISTOPADA 1925.

GODINA V.

Izjave dra Korošeca i Stjepana Barića na pouzdanom sastanku Hrvatske Pučke Stranke.

U ponedjeljak, 26. listopada, održan je u prostorijama Hrvatske Čitaonice vrlo dobro posjećeni pouzdani sastanak Kluba Hrvatske Pučke Stranke. Općinstva je bilo toliko, da su mnogi morali ostati na hodniku, po stubama i na plokati ispred Čitaonice. Svi su željeli, zašto sastanak nije održan u Gradskom Kazalištu. Toliki je za nj vladao interes u gradu.

Tačno u 6^{1/2} sati otvorio je sastanak predsjednik mjesnog Kluba HPS g. Vladimir Kulić.

POZDRAV PREDSEDNIKA KULIĆA.

Predsjednik Kulić pozdravio je najprije sve prisutne zahvalivši im na tako brojnom odazivu. Zatim je pozdravio predsjednika bratske Slovenske Pučke Stranke dra Antuna Korošeca, jednoga od naših ponajboljih političara i državnika, kako mu to sami protivnici priznaju. Pozdravio je i dičnog predsjednika naše Hrvatske Pučke Stranke Stjepana Barića. Obodilo ih je prisutni privedili žive i burne ovacije. Istaknuo je još, kako je u sadašnjem momentu, kad je Radić kapitulirao te napustio i izdao hrvatski narod i njegove interese, od osobite važnosti, da čujemo ove naše prvake, e da obodreni njihovom riječju radi toga ne klonemo duhom, nego još odlučnijom voljom pod barjakom HPS nastavimo borbu za pobjedu potlačenih naših prava uz bok SLS. Dr. Korošec ni njegova SLS nijesu kapitulirali ni napustili i izdali svoj narod, a ni nas Hrvate, i ako su im mnogo obećavali, samo da to učine. On će nam najbolje znati prikazati sadašnji položaj i oduševiti nas za daljnu borbu. Moli dra Korošeca, da uzme riječ.

GOVOR DRA KOROŠECA.

Ponovno burno pozdravljen izrekao je dr Korošec ovaj govor:

Gospodo! Danas je 26. oktobra 1925. Za par dana navršit će se 7 godina, da se raspala Austrija. Tada sam se nalazio u Beču i već prije 26. oktobra dobro znao, da se Austrija ruši i ide ususret slomu. Mene i čehoslovačke predstavnike pozvao je bivši car Karlo u Baden, gdje je bilo sjedište generalnog štaba. Još i danas živo se sjećam ovog zadnjeg posjeta kod bivšeg cara. Pokret za oslobođenje je bio velik, pak je svatko mogao jasno vidjeti, da i mi Jugoslaveni mislimo na oslobođenje i ujedinjenje, ali ne pod Austrijom. Car je želio i molio, da bismo se Jugoslaveni ujedinili u okviru Austrije. **To nije moguće!** — odgovorio sam caru Karlu. Ta sami vidite, da je Austrija pobjeđena i sama u sebi trula i gnjila. Mi Hrvati, Srbi i Slovenci hoćemo da odsad budemo skupa potpuno samostalni i slobodni. Car je tada počeo plakati. Dok je on ostao plačući, ja sam otišao. To

je bio moj zadnji sastanak sa carem Karlom.

Došli su zatim k nama oficiri generalnog štaba iz Badema i inolili nas, da ođedemo na frontu i nagovorimo Hrvate i Slovence, da uzdrže navalu Talijana. *Mi smo im kazali, da zato nemamo interesa.* Došao je k nama general Landwehr s porukom carevom, da demobilizujemo talijansku frontu uz uvjet, da Hrvatska i Vojvodina preuzmu na se prehranu vojske, a mi smo mu kazali, da *mi zato nemamo ni organizacije ni aparata, niti to na nas spada, a niti je to moguće*, kad je sve već trulo i nitko više ne može da uzdrži vojsku. Došao je napokon k nama i zadnji ministar predsjednik Lammasch, da spasimo barem, što se spasiti dađe. **Svršeno je!** — mi smo odgovorili. Spasite nam barem glavu cara! Mi smo i to odbili. To uostalom nije ni bilo potrebno, kad je revolucija bila mirna. Caru se kasnije nije zbilja ništa ni dogodilo.

Jer smo vidjeli, da se događaji razvijaju silnom brzinom, odlučili smo Jugoslaveni i Čehoslovaci, da pođemo u inozemstvo i tamo dođemo u doticaj sa velevlastima i ostalom braćom, koja su već bila u inozemstvu, jer smo se bojali Italije. Dobili smo pasoške za Švajcarsku i otputovali. U Ženevi smo se 7. novembra sastali sa Vašim Trumbićem, Pašićem i srpskom opozicijom. Dugo smo vijećali, što da učinimo nakon raspada Austro-Ugarske, koji je bio proglašen 28. i 29. oktobra 1918. Tada su se već pokazale konture naše današnje centralističke, velikosrpske i hegemonističke nutrašnje politike. Pašić je već tada isticao, da je Srbija dobila rat i nas oslobodila, pak da zato Srbi moraju vladati, a mi samo biti savjetnici-misao. **To je bila Pašićeva misao.** On je već tada bio za današnji velikosrpski pravac u našoj nutrašnjoj politici i ostao mu vjeran i dosljedan sve do danas. I srpska opozicija preko Draškovića se zalagala za to, da moramo i prema vani i prema unutra biti jedan narod, imati jednu vladu, jedan centar: bila je dakle za centralizam. Ja i Trumbić smo naprotiv zastupali stanovište, da je nas „prećana“ 8 milijuna, a Srba samo 4 milijuna, da je drukčiji naš dosadašnji razvoj, tradicije i potrebe. Istom sada postajemo po prvi put jedno tijelo, a da se još dobro međusobno ni ne poznajemo. Mi smo, htjeli ne htjeli, ipak dvojje. Ne smije se stoga ići prebrzo. Ujedinjenje treba izvršiti polaganom i promišljenom. **Dok uredimo svoje posebne prilike, koje odgovaraju našem razvoju, barem u prvom početku i za neko vrijeme neka ostanemo svaki za se, autonomni, te imamo dvije vlade: za Hrvate**

i Slovence u Zagrebu, a za Srbe u Beogradu, dok prema vani neka budemo jedna država i imamo zajedničku vojsku, financije, željeznice i poštu. Ovakovu smo mi politiku vodili u Ženevi. Na ovoj smo bazi pristali na ujedinjenje. **Na ovoj smo se bazi u Ženevi ujedinili i sporazumili**, jer je Pašić, i ako se s početka uporno protivio, kasnije ipak popustio i pristao na naš prijedlog. No tada još nijesmo znali, što je Pašić. On riječi nije održao. Poslije 3 godine sam je priznao i kazao u Skupštini: **„Ja sam istina tako zaključio, ali sam već tada znao, da toga ne ću držati“.** To je bila prva prevara!

Mi smo o tome htjeli brzojavno obavijestiti Narodno Vijeće u Zagrebu. Poslali smo više brzojava, ali nijedno nije stiglo niti smo mi odgovora primili. Od Clemenceau-a, kad smo išli, da mu službeno najavimo svoj sporazum u Ženevi, doznali smo, da je već došao glas, da smo jedna država, pak neka sve sami kod kuće uredimo. Odlučili smo tad odmah se povratiti u domovinu, da izvjestimo, kako smo se sporazumjeli u Ženevi, ali pasoška nijesmo nikako mogli dobiti. Zdvogjan je bio naš položaj. Obilazili smo sva moguća poslanstva, ali uzalud. Svi su se vadili sa srpskim, koji nam nije htio doći ususret. Mogli smo se tad uvjeriti, da je nekomu u interesu, da mi što kasnije stignemo u domovinu. Istom, kad su nam Francuzi obećali dati aeroplan i kad su nam u Marsilji stavili na raspolaganje jedan parobrod, da se povratimo u domovinu, dobili smo pasoške. Međutim prije nego smo mi stigli i prije nego su znali, što smo mi zaključili u Ženevi, Dalmacija krivnjom dra Smolake i dra Tresića-Pavičića, pak Bosna i Vojvodina bile su se već izjavile za ujedinjenje sa Srbijom i jednu vladu u Beogradu. Narodno Vijeće u Zagrebu je bilo izgubilo glavu i tako se 1. prosinca 1918. stvorila centralistička država prema nacrtu i zamisli Pašićevoj, a protiv naše volje i ženevskog sporazuma.

To je bilo i već spada u historiju, pak nema razloga ni koristi o tome dalje razmišljati.

Razočarani smo bili nad ovom prevaram. No mislili smo, da ćemo ipak uspjati, da prema ženevskom sporazumu uredimo državu pri stvaranju Ustava u Ustavotvornoj Skupštini. Došlo je do izbora, do izglasavanja Ustava u Skupštini, pak smo i tu doživjeli poraz. **Izglasana je centralistički Ustav sa samih 13 glasova većine**, jer nije bilo nazočnih zastupnika Radićeve HRSS. **Da je barem dio radićevaca došao u Konstituantu, ne bi smo nikad imali današnjeg centralističkog Ustava.**

Mi smo tada rekli: To je velika pogreška! Radić je pak pisao, da će Hrvate spasiti vanjske države. Nije znao, da se nijedna država nije htjela da miješa u naše unutarnje prilike. Radićeva je politika tako došla do toga, da vani nije mogao dobiti pomoći, nego je dospio u zatvor. Mi smo mislili, da ne će kapitulirati ovaj drugi Matija Gubec, kako je sam sebe volio zvati. Mislili smo, da ga mogu položiti i na vatru, postaviti mu na glavu krunu od ražarenog željeza, da će on ipak izdržati. No kad je on morao samo malo trpjeti, on je kapitulirao i kazao: **Srbi, vi vladajte!** Tako Srbi imaju danas većinu i pomoću Radića oni su najjači: imaju u svojim rukama centralu i vladu, te oboružanu silu, malo je naših oficira, a nemamo nijednog svog generala, gotovo sve činovništvo je njihovo. To su činjenice. **Oni imaju nadvladu nad nama, u čemu ih sad potpomaže Stjepan Radić!** Malne čitav hrvatski narod tako danas služi veliko-srpskoj hegomoniji. Sami mi Slovenci se tomu još odupiremo. Da li je to zdravo? Pašić misli, da je to zdravo. Ja naprotiv mislim i moram reći, da je to nezdravo. Može se ovako par godina vladati, ali ne uvijek. Hrvatski narod može pogrešiti par puta, ali ne će uvijek. Doći će opet izbori, kad će hrvatski narod reći Radiću: **To nije politika!** Može da se Radić i njegovi ljudi hvale, da je sve ovo njihova politika, da prevare Srbe. Ljuto se varaju svi oni, koji u to vjeruju. **Uostalom mi ne ćemo ni da Srbi varaju Hrvate, Slovence ni Hrvati Srbe.** Dosta je tog varanja! Mi smo svi braća i ne smijemo jedan drugoga varati. Treba da jedan drugome želimo dobro.

Mi Slovenci, i ako smo slabi i malo nas ima, imademo svoju pamet i kulturu, pak ne ćemo da drugima služimo ni robujemo. Vi Hrvati ste naprotiv veliki narod i imate ono, što mi nemamo. Imate svoju veliku historiju, imali ste svoje kraljevstvo. Imadete svoje velike tradicije, svoje junačke i narodne pjesme: imadete svoju veliku prošlost u znanosti i umjetnosti. Drukčije ste se razvijali Vi, a drukčije Srbi. Nemoguće je, da se sad najednom odrećete svog imena, svojih običaja i svoje slavne prošlosti, da prestanete biti Hrvati, kao što je nemoguće, da zaboravite na svoga oca, majku, braću. **Samo fantasti misle**, da je ujedinjenjem sve to svršilo, pak da nema više ni Srba ni Hrvata ni Slovenaca. Taj proces je nemoguć, a ako je moguć, treba vijekova. I Svetozar Pribičević mnogo ističe to narodno jedinstvo, ali dobro znamo, kako ga je on a s njim i svi velikosrbi provadao i kako ga shvaća. Dok se na sav glas viče, da više ne

smije biti ni Hrvata ni Slovenaca, dotle nitko ne kaže, da ne će ni ne smije više biti Srba. Nastave li dalje, podupri od Radića, tim svojim ujedinenjem, ne samo da će skoro premjestiti Kvin preparandiju, nego i poštiti sve urede.

Nitko neka ne misli, da možemo biti jaki, ako nema sloge i ako jedan brat drugome služi. Stjepan Radić je kazao: To može biti. No to nije i ne smije biti mišljenje je hrvatskoga naroda. Ja sam baš zato i odlučio, da malo obadem hrvatske krajeve, eda vidim, da li sa Radićem i svi Hrvati hoće da služe, ili da budu ravnopravni sa Srbima u ovoj državi. kako što mi Slovenci to tražimo svojim autonomijama.

Mi ćemo Slovenci izdržati, jer smo uvjereni, da je spas samo u zajedničkom radu i ravnopravnosti i slobodi i Hrvata i Srba i Slovenaca u ovoj državi. SLS borit će se do kraja i radije će pošteno umrijeti, samo da je pošteno. Mi ćemo izdržati, makar mnogo trpimo i mnogo poreza plaćamo. Ipak bi bilo za ojačati, kad bi nas Hrvati napustili. No mi znamo, da će i Hrvati izdržati i da ćemo nastupati ubuduće zajedno.

Ne idemo mi za tim, da bi Slovenec izrabljivao Hrvata, kad ističemo potrebu, da se Hrvati i Slovenci rame uz rame moraju boriti za svoja prava. Ta Vi dobro znadete, da je uvijek bila naša misao: Svakome svoje, svoja prava Srbu, svoja prava Slovencu, svoja prava Hrvat. Hrvati, morate nam priznati, da smo uvijek branili ono, što je hrvatsko. Mi smo mogli dobiti i danas možemo odmah dobiti autonomiju za Sloveniju. No mi toga nijesmo htjeli i nećemo, dok toga ne dadu i drugome bratu, Vama Hrvatima. Još i danas nas raznim obećanjima mame u vladu. No mi znamo, kad bi najprije našom pomoću uništili Hrvate, da bi onda došao red i na nas. Stoga nijesmo htjeli stupiti u Pašićevu vladu, nego smo ostali u opoziciji.

Radić nam je svojom politikom i taktikom uzasnio škodio. Radi njega smo bili izvrgnuti silnim prigonima PP režima pred izbore i za vrijeme izbora. No mi ga ipak nijesmo izdali ni napustili. Iza izbora, kad je Radić prihvatio monarhiju engleskog tipa, a odrekao se republike, nadali smo se, da ćemo sad zajedno povesti najoštriju borbu proti Pašića i njegove koncepcije u parlamentu, pa makar mu Pašić i poništio nešto mandata. Na mjesto njihovo će doći drugi: opet hrvatski poslanici, pak ćemo zajedno sa Davidovićem, Spahom i drugom opozicijom raspolagati priličnom snagom u Skupštini. Onda je Radić upao u rupu, pak u zatvor Prepao se i izdao program, pristaje, narod i saveznike. Izdao nas i otišao Pašiću, kome danas pokorno služi.

Sada je potrebno, da hrvatski narod progleda i ne dade se opet prevariti i nasamariti. Radić sad izlazi pred narod novom zamamnom kraljicom: **Seljačka Demokracija.** Što hoće zapravo tim? Da seljaka imade 80 % u ovoj državi, to svi dobro znamo, kao što i to, da bi seljački stalež imao mnogo veći upliv u vladi i državnoj upravi negoli ga ima danas, kad bi na izborima za svoje zastupnike birao ljude, koji ga vole i imaju smisla za njegove potrebe i interese. Ide li Radić seljačkom nadvladom, to nikako nije pravo. Nesmije on zanemariti radnika, obrtnika, činovnika i druge staleže. Ne smije jedan stalež drugoga zaslužnjivati, nego treba da jedan drugoga ljubi i podupire. To dovodi općoj sreći

i blagostanju. Inače srčemo u sigurnu propast. „Seljačka demokracija“ to je jedna nova zamamna fraza. Mi naprotiv kažemo: Svaki stalež treba da ima upliva kod vladanja i treba mu pomoći, da do toga upliva dođe. Mi posvećujemo seljačkom staležu svu dužnu pažnju. No pri tom ne zaboravljamo niti zapaštamo druge staleže. HPS zna, da se mora boriti za seljačke interese i znade dobro, što sve seljaku treba.

Hrvatski seljak ne smije više najsjeti Radiću. Ta mogao ga je već upoznati kao i dvojična i neiskrena čovjeka. **Hrvati će sad zavoliti i pristupiti onoj stranci, koja nije nikad lagala niti ih varala svakačkim nemogućim obećanjima, nego koja je uvijek ostala dosljedna i vjerna svome programu i svome narodu te tražila, ono što je ostvario i što se dade postići, a to je Hrvatska Pučka Stranka.** Ostanimo kod toga, što je moguće postići. HPS i SLS bore se za pokrajinske autonomije. Tražimo, da ne vlada samo jedan brat, nego da si sva tri brata poraz dijele vlast. Tražimo slobodu i ravnopravnost u zajedničkoj nam državi za svakoga, zvaao se on Hrvat, Slovenac ili Srbin. HPS nije nikad išla ni u London ni u Moskvu, ali se odlučno i neustrasivo borila za svoj narod ondje, gdje se dalo nešto posići. Radić je naprotiv padao iz jednog ekstrema u drugi. Da Radić nije kapitulirao pred Pašićem i izdao svoj narod, danas bismo po svoj prilici već imali narodnu slobodu i narodnu autonomiju. Putovanjem u strane države i ovakvim kapitulacijama ne da se ništa postići, a još manje narodu pomoći. U borbi protiv srpskog centralizma ne treba da tražimo saveznika vani. Za uspjeh nam je dovoljna naša borba, vlastita hrabrost i vlastita snaga. Kad je narod hrvatski kompaktno ušao u borbu, pobjeđivao je. I sada treba da se nađe na okupu u HPS, a proti današnjoj politici Stjepana Radića.

Jedini izlaz iz današnja situacije vidim u što skorijim izborima, do kojih neka što prije dođe. To mora biti jednodušni zahtjev svega naroda, da se vidi, kako narod osuđuje današnju centralističku hegemonističku velikosrpsku Pašić-Radićevu politiku, a hoće, da sva tri brata budu zadovoljna u ovoj državi i imaju jednaka dužnost i terete te uživaju jednaka prava i mnogo, mnogo slobode.

Iza ovog njegovog govora nastalo je živahno odobravanje.

GOVOR STJEPANA BARIĆA.

Predsjednik Kulić je zatim dao riječ predsjedniku HPS Stjepanu Bariću, koji je kazao ovo:

Braćo i gospodo! Čuli smo nuževnu riječ vođe slovenskog naroda. Slovenski narod, koji je mnogo manji od nas on nije klonuo u ovoj borbi. Ne će da drugome služi i bude rob. Mi Hrvati, koji ove godine slavimo tisućgodišnjicu svoga kraljevstva, ove godine dočekasmo najveću sramotu. Žalosni su za nas ovo dani, kad su za treba da orosi oko svakog pravog Hrvata. Onaj čovjek, koji je dobio vodstvo hrvatskog naroda u svoje ruke, izdao je hrvatskog seljaka na milost i nemilost Pašiću. Dok je hrvatski seljak stradao, bio bitan zatvaran, dok je hrv. činovništvo bilo tjerano iz službe i bacano na put, dok su Hrvati bili izvrgnuti svakojačkim prigonima, Radić je govorio: Treba izdržati! Kada je pak Radić uhvaćen u rupu i on i njegovo vodstvo odveden u zatvor, kapitulira i ide da poljubi Baji ruku. Radić nas

ne smije više voditi. Ima u Hrvata još poštenja i ponosa! Kukavice nas ne će više voditi. Nazivlju nas protu-državnima! Ja ne ću nikada biti rob ni sluga u ovoj državi. Častim državu, koja mi daje slobodu, a neću države koja me tlači. Kad smo za vrijeme izbora agitovali nijesmo kao radićevci obećavali narodu kule u zraku. Nijesmo to obećavali, jer smo znali, da to ne ćemo moći ispuniti. Radićevci se sada stide tih svojih obećanja. Istinu smo uvijek govorili. Stoga danas možemo vedra i ponosna čela stupiti pred hrvatski narod. Sjetite se, braćo, da su Slovenci mogli dobiti svoju autonomiju. No dr Korošec to odbija, jer ne će autonomije svojih Slovenaca, a da Hrvati robuju.

Kad se sastavila Davidovičeva vlada, Pašić je kazao: Ne more to da bidne! Da netko prije izbora jedno govori, a onda drukčije radi. A zašto toga nije sada kazao Radiću kao onda Davidoviću. Hoćemo izbore, da vidimo, što će hrvatski narod. Ne ćemo da budemo robovi. Ja sam siguran, da će na izborima svi Hrvati osuditi Radića i njegovu kapitulaciju. Danas je puno zla kod nas. To mu je uzrok ne samo velikosrpski centralizam, nego i sami Hrvati, jer su išli za kulama u zraku, a nijesu mislili na to, da je kod politike glavna stvar pamet.

Hrv. Pučka Stranka hoće ove tri stvari: 1. da mi Hrvati dobijemo svoju autonomiju, t. j. da u čisto svojim stvarima sami odlučujemo; 2. da se u javnom životu provedu kršćanska načela i da se država uredi na temeljima vjere i poštenja, a da se ne vodi protuvjerska politika; 3. pravednost među staležima te nikakvu nadmoć jednoga nad drugim. Što tko zaradi, neka to i uživa.

Danas zaključimo jedno: da ćemo se boriti za hrvatski narod. Boli nas, da je baš ova godina hrvatskom narodu donijela toliku sramotu. No budemo li imali ljubavi prema svom narodu, marljivim radom može učiniti, da hrvatski narod još do kraja ove godine obračuna s Radićem. Ne će biti slobode ni ravnopravnosti, ne budemo li svi radili i išli od čovjeka do čovjeka kazujući mu, da mu je spas u Hrv. Pučkoj Stranci oživotvorenju njenih načela. Inače čekaju nas crni dani. Poradimo svi, pak će nam sinuti bolji dani, a naš narod ćemo osloboditi od teške zablude.

Nj. Vel. Kralj i poljoprivreda.

Povodom posjeta našega Kralja Šibeniku istakli smo njegovo veliko zanimanje i naklonost prema poljodjelskom staležu i našoj poljoprivredi. To je osobito naš težački svijet ispunilo pravom nasladom i zadovoljstvom. Kraljeva obaviještenost o našim težačkim pitanjima i potrebama svakoga se najugodnije dojmila. Njegova prijaznost i želja, da vidi oko sebe na okupu što veći broj naših težaka, ostavila je mili, neizbrisivi utisak. Težaštvo osjeća, da nije osamljeno, te je u njemu ojačala nada u bolju budućnost. O svemu tomu ne prestaje naš narod da govori.

Mi smo već donijeli u kratkim potezima izvještaj o razgovoru našega Kralja sa težakom Josipom Tambačom na čajanki. No taj izvještaj, moramo priznati, nije potpun, pošto je mnogo toga nehotice izostalo, što je inače shvatljivo usred onog oduševljenja i novinarske hitnje. Smatramo se stoga dužnim, da naš izvještaj upotpunimo i da ukratko bar glavne tačke razgovora, koje su izostale, iznesemo.

Dignimo visoko stijeg Hrvatske Pučke Stranke! (Burno odobravanje).

GOVOR DRA DULIBIĆA.

Za tim je ovako progovorio dugogodišnji šibenski zastupnik dr. Ante Dulibić: Dužnost mi je, da pozdravim dra Korošeca i Barića. Oni su došli k nama, da nas ogriju ljubavlju. Dr Korošec je dosad dobro vodio slovenski narod, a voditi će ga i dalje do konačne pobjede. On Vam je kazao, da se odrekao autonomije radi nas Hrvata. To učini velika ljubav. Zato smo Vam zahvalni.

U Konstituantu su Slovenci poslali svoje najbolje ljude. Tako i Srbi. A mi Hrvati? Poslali smo Radića i njegove vjerne. Nekakav zao duh uvukao se u naše mase. Pottsječa na znamenite riječi blagopk. dra Kreka. Hrvati imadu svoju historiju, književnost, škole, akademije, banke, bogatu zemlju, lijepi teritorij, a ako u ovakve sretnje okolnosti ne budu znali održati se slobodni, e tada su sami krivi.

Zahvaljuje dru Korošcu i Bariću, što su se u raznim prigodama za naše ljude zauzimali, kadgod su bili za što zamoljeni.

ZAKLJUČNI GOVOR KULIĆA.

Tada predsjednik Kulić zaključuje sastanak ovim riječima: Braćo! Dr. Korošec i Stjepan Barić rekli su Vam sve, što su morali. Nijima hvala, a Vi, braćo, sve ovo dobro zapamtite, pak sada svi na posao!

Ajte svojim kućama, pak pjevajte o junaku, a ne o kukavici. U borbu za Vaša prava. Neka nam predbacuju, da smo separatiste i antidržavni. Mi hoćemo Jugoslaviju, ali u njoj i jednake dužnosti i jednaka prava.

U borbi za naše hrvatstvo i vjeru! Hoćemo li dopustiti, da nam Radić i njemu slični navaljuju na naše svetinje. Braćo od kuće do kuće, od prijatelja do prijatelja govorite svakome o Hrv. Pučkoj Stranci i njenom ispravnom programu. Kolikogod protivnici lagali o nama i klevetali nas, ipak priznaju, da u našoj miloj Hrv. Pučkoj Stranci imade ljudi značaja i poštenja!

Sastanak se nato završio pjevanjem hrvatske i slovenske narodne himne te poklicima HPS, dra Korošecu, Bariću, dru Dulibiću i Kuliću.

O ISELJENIČKOM PITANJU

Kralj je želio, da čuje iz živih usta težaka izvještaj o razlozima iseljivanja, broju i krajevima, kamo se ljudi sele, o prilikama življenja i privrede. Tambača je odgovarao ističući velike poteškoće našega svijeta u tudini, silne napore i rad, koji se pak samo u nekim krajevima Australije kako tako isplaćuje, što se ne može kazati uopće o Južnoj Americi. Pomanjkanje zarade, nestašica industrije, mala plodovitost i nestašica zemlje, uopće bijeda tjera svijet u tudinu. Mnogi, kad se amo vrata, kaju se, što su pošli, i priznavaju, kad bi ovdje tako naporno radili kao u tudini, da bi Jugoslavija bila zapravo Amerika.

Mnogo je pitanja Kralj postavljao o

RIBARSTVU,

o prilikama naših ribara, njihovoj privredi i življenju. Tambača je odgovorio, da su uopće privredne prilike ribara nevoljne. Sve je još skoro primitivno, ne miče se naprijed. Ribar je istodobno i težak i pomorac, ipak teško živi, jer je plavidba sku-

čena, zemlja sami krš, a sa ribolovom ide teško.

Na pitanja Nj. Vel. o

NARODNOJ PROSVJETI

Tambača je istakao potrebu ustanovljenja pučkih škola u našem zagorju.

U toku razgovora Kralj je izvolio, da se obavijesti i o

MORALNIM POSLJEDICAMA RATA

u ovom kraju, da li je bilo što zla, pokvarenosti. Tambača je odgovorio, da vele zla nije bilo, te da se skoro sve popravilo.

Sve ovo ljubezno interesovanje Vladara za naše težačke prilike i potrebe nije dosta, što nas je obveselilo i oduševilo, nego nam mora da bude i za pouku, da mi i s naše strane nastojimo i poradimo, kako ćemo što bolje da našu poljoprivredu podignemo, svijesni, da ćemo u tom cilju naići na shvaćanje i potporu sa strane svih mjerodavnih činilaca.

Ne smijemo da sad stojimo, kako

se kaže, prekrštenih ruku. Naš je težak dao dokaza radinosti, koja je divljenja vrijedna. Osobito naši vinogradi svakomu svjedoče o velikom trudu i maru, što ga je težak uložio, da vinogradarstvo podigne do takvog stepena, da s pravom služi za uzor. To je bez dvojbe znameniti uspjeh. No to nije dostatno. Velik je proizvod tu doduše. Sad treba tražiti načina i sredstava, da se taj proizvod, plod tolikog truda, što bolje iskoristi. U tu svrhu malo može da pomogne posebni rad pojedinaca. Tu nam treba udruženje sila i organizacija isključivo stalčskog i privrednog karaktera, preko kojih ćemo ponalo moći da izvođimo sve ono, što budemo tražili u granicama razboritosti i ostvarivosti i što nam treba za što bolje izkorišćivanje jedinog proizvoda, od kojeg zavisi naše življenje. Mi dosad nemamo takvih organizacija. Zadnji je čas, ali je ipak veoma zgodna prilika, da se na to promislimo i što ozbiljna poduzmemo.

Sastanak pozdanika HPS.

U ponedjeljak, 26. oktobra, u 10 sati jutro održan je sastanak pozdanika Hrv. Pučke Stranke iz grada i bliže okolice. Radosna je pojava, da su na sastanku bila zastupana gotovo sva naša sela u lijepom broju.

Sastanak je s nekoliko toplih pozdravnih riječi otvorio g. Vladimir Kulić i odmah dao riječ dru Korošecu.

U podužem govoru dr Antun Korošec prikazao je prisutnim pozdanicima prilike koliko u cijeloj državi toliko u pojedinim strankama. Podcrtao je razliku između riječi i djela HSS (nekoć HRSS) i HPS. Naglasio je dosljednost HPS, kao i ispravnost njezinih načela. Ona može da vedra čela pristupi u narod nakon ovakve sramotne prevare i izdaje Stjepana Radića. Jer je uvjerenja, da će najdalje dogodine u proljeću biti izbori, daje pozdanicima praktične upute za rad kroz ovo razdoblje. Narod je zbog zadnjih političkih događaja u velikoj dizorijentaciji. Treba mu pokazati pravi put, a taj će jedini naći, ako stupi u borbu za svoja prava redovima HPS, jer ona je stran-

ka, koja poštuje našu prošlost, koja hoće autonomiju t. j. da budemo svoji gospodari, koja ne će da nam nitko blati i dira u naše katoličke svetinje, koja hoće ovu državu, ali u u njoj mnogo pravde i slobode.

Zatim je govorio predsjednik HPS Stjepan Barić. Naveo je uzroke, zašto se narod odbio od HPS: jer je premalo obećavao. No sada se može najbolje da vidi, kako je jedino to bilo ostvarivo. To mora da uvidi svatko, tko nije slijep pri zdravih očima. Naš je narod bistar. Osjeća izdaju, koja je nad njim učinjena. Još je u trenutnoj omaglici, ali će se brzo osvjestiti i uvidjeti, da je njegova budućnost jedino u redovima HPS.

Pouzdanici su vrlo pomnivo saslušali oba govora. Zatim je više od njih govorilo, prikazalo prilike svoga sela i naglasilo vjernost načelima HPS i njezinim vođama.

Nakon zaključnog govora g. Kulića razišli su se svi razdragani i puni volje za rad, koji će dovesti do pobjede HPS.

Naši dopisi.

PAG, 23. listopada.

Odlazak vrijedne učiteljice. Učiteljica gđica Marijana Klarić ostavlja našu žensku školu, da prosljedi nauke na višoj pedagoškoj školi u Zagrebu. Odličnoj i vrijednoj učiteljici želimo najbolji uspjeh u daljnim naukama.

Radi komunizma bila je pod optužbom čitava mjesna uprava Jug. Strukovnog Saveza. No Državno Odvjetništvo u Šibeniku ovih dana odustalo je od svakog daljnjeg postupka i progona, jer se uvjerilo, da ova kršćanska radnička organizacija nije nikakva komunistička organizacija, već da naprotiv zakonitim sredstvima zaštićuje i promiče radničke interese.

Radikalska općina bila je svojevoljno bez razloga istjerala iz službe dva svoja činovnika (g. Pilepića i g. Oštrića). Oni se prizivali na Velikog Župana, koji je priznao, da su pravdni, a ipak ovako riješio stvar: obilicu umirovio sa nešto više od 400 dinara godišnje mirovine!

Kako se kod nas pametno vodi nacionalna ekonomija, najbolje se vidi u slučaju prigradnog zadnjega štrajka, kad je država oštećena za dobrih 10-15 milijuna dinara. Sada opet doznajemo,

stada, iskren i mio drug svećenicima, a otac i majka mladeži, koju je pred par mjeseci okupio u „Hrvatskom Orlu“. Bio je jedan od onih rijetkih inteligenata, kakvih baš danas, u ovo mutno doba, najviše trebamo. Prožet vjerom i domoljubljem nije žalio truda, da svoj mili hrvatski narod vodi k Bogu i k blagostanju. Jedina mu želja bila, da svoju domovinu ugleda srećnu. Pravi patnik na zemlji za sebe nije ništa tražio. Samo je gledao, kako će druge usrećiti. Prijatelj-akademikar gosp. **Zudenigo** opraštajući se s njime na grobu u ime Hrvatskog Orlovsog Saveza rekao je, da je prošao svuda čineći dobro. Jest! Samo dobro je činio, a za zlo nije znao naš dobri o. Mijo.

Suze rođaka, prijatelja, braće svećenika kao i Tvojih župljana dopirale su tog dana do nebesa, kojima je o. Mijo bio tako drag, a najviše su potreseni ostali mladi Orlovi, koji eto gube svoga dobrog i revnog duhovnog vođu. No smilovat će se nebesa i poslati drugoga, koji će da dovrši djelo, što Tebi nije bilo dano, da dovršiš.

Udaljili smo se od Tvoje rake rastrgana i bolna srca. Tek nas tješil uvjerenje, da nijesi sav umro i da će duh Tvoj sveudilj moliti kod prijestolja Svevišnjega za cio hrvatski narod kao i za nas, koji ćemo na Tebe zadržati trajnu, harnu i ugodnu uspomenu. Oče Mijo, još jedanput s Bogom!
Don Ivo Ilijčić.

Književnost i umjetnost.

„KATOLIČKE MISIJE“. Tako je ime novom listu, koji će izići polovicom budućeg mjeseca. Taj list hoće da probudi u nama ljubav za misije među poganima. Dok svi kršćanski narodi rade mnogo za katoličke misije, kod nas se Hrvata za njih dosad uradilo malo ili ništa. Zato smo zahvalni našim presv. biskupima, što su evo na svojim konferencijama u Zagrebu 17. listopada osnovali ovaj list, da kod nas organizira misijsko djelo. List je povjeren o. Isusovcima u Zagrebu. Kako smo obaviješteni, prvi je broj već u tisku. Vanjska će oprema lista biti vrlo ukusna. Donosit će mnogo slika s putovanja, s vatikanske izložbe, iz Indije, Afrike i svih krajeva svijeta te originalnih dopisa raznih misionara. Izlazit će 10 puta na godinu, a stoji samo 10 dinara. Pretplata se šalje na adresu: Zagreb 1/147. Palmotić 33. Sadržaj prvog broja: Biskupi hrv. narodu o kat. misijama; Nemam čovjeka; Ođ Kaira do Waur; Biskupski doček u misijama; Zar i oni osječaju; Redovnice; Pogani djetje; Vatikanska izložba; Dobar pastir; Odučan čas; Broj misionara; Broj poganā; Gubavci u Mangaloru; Oprašta radi Boga; Pjesma iz Afrike; Zanimivi brojevi; Rad za misije; Dopisi i pisma; Po misijama; Kakvih ljudi ima u misijama; Pet dana kod hajduka u Kineskoj; Krv mučenika sjeme kršćana; Zgodni odgovori; Misionar pripovijeda; Razno; Kamo će dva hrvatska misionara?; Slonovske šale; Kako da pomognem misije; Evropski razgovori; Misijski račun; Na telefonu.

„PISMA SEOSKOG ŽUPNIKA“. Zbor bogoslovne mladeži zadarske — sada splitske — izdao je natrag malo godina ovu krasnu i zanimivu knjigu. Napisao ju je francuski *Yves le Querdec*, na hrvatski preveo Zbor Glasovita Francuska Akademija nam jamči za veliku vrijednost, uprav dragocjenost toga djela. Ona je naime pisca nagradila. Tu se u obliku pisama prirodno, neusiljeno, realistički opisuju život mladog župnika u zabludnom, siromašnom selu. Iza malo godina njegovog revnog rada selo procvatlo, nadošlo u nj blagostanje duševno i tjelesno. Ni je to išlo na tako laku ruku. Vidimo župnika u mnogim uspjesima i neuspjelim pothvatima, ushitima i razočaranjima. Doživljuje pohvale, slavu, priznanje, ali ga siću i pogrd, kleveta, ocrnjavanje, okapanja. Opisan je njegov odnos prema republici i cijelom javnom životu. Nezaboravne su stranice: prizor dolaska u selo, izbori u parlament, nočni napadaj i t. d. Umalo, uskratko: mladi će svećenik dobiti vrlo zgodan priručnik, stari župnik poticaj na revan i ustrajan nastavak rada, mladi teolog vjeran putokaz, sjemenistač ugodno, stručno štivo. svjetovnjak nekoliko dana užijta. Svakoga će zanimati svatko ne

što naučiti. Naručite i blagoslovit ćete svaku paru. Cijena je 10 D. Naručuje se na adresu: Zbor bogoslovne mladeži, Split, Sjemenište.

DŽEPNI KALENDAR „JADRANSKE STRAŽE“ za 1926. godinu izlaze početkom novembra u latinici i cirilici, ali u dotjeranoj i bogatijoj opremi negoli dosad. U kalendaru su pored slika Kralja i Protoktora Jadranske Straže Prestolonasljednika Petra, sve naše signalne zastave (nove) u bojama, zatim kalendarski dio, onda organizacija i statistika naše ratne i trgovačke mornarice (novi podaci), pa organizacija i svi ogranci Jadranske Straže i bogat bilježnik. Korice kalendara su kožnate. Cijena 10 Dinara. Kalendar je potreban svakom ljubitelju našega mora.

Orlovski vijesnik.

SMRT ODLIČNOG ORLOVSKOG RADNIKA. — 19. listopada preminuo je franjevac o. Mihovio Lopac, duhovnik Orla na Rabu. Isti je nedavno osnovao Orlo na Rabu, te sudjelovao na sletu u Šibeniku i orlovskom hodočašću u Rimu. Bio je veliki prijatelj orlovskog pokreta, koji je svugdje širio. Za njim žali ne samo HOS, već i brojni hrvatski Orlovi, s kojima se on poznavao. — Prigodom orlovske matinee u Zagrebu održao je duhovnik HOS-a žalobno slovo, dok su zagrebački Orlovi prisustvovali zadužnicama za njega.

IZ HRVATSKOG ORLOVSKOG POKRETA. — Kraj franjevačkog samostana na Gučoj gori kod Travnika održali su Orlovi iz Travnika, Dolca, Hankumpanije i Jajca vrlo uspješni orlovski nastup. — 18. o. mj. svečano je otvoren u Davoru „Dom sv. Franje“, kod otvorenja kojega su sudjelovali Orlovi iz Davora, Orlova, Vrbja i Požege (sa glazbom). Tom prigodom održan je javni nastup, na kojemu su govorili dr Kuntarić i dr Radočaj iz Požege. — Organizira se više orlovskih tečaja n. pr. u Salima (okruže Šibenik) od 1. X. — 2. XI. o. g. zatim tehnički tečaj u Splitu (okruže Split) od 9.—14. XI., te tečaj u Orlovcu (okruže Požege) od 8.—10. XI. o. g. Dostupna će se objaviti definitivni datum tečaja u ostalim mjestima. — U Zagrebu priredena je 25. o. mj. svečana orlovska matinea, na kojoj su izrekli govore predsi. HOS-a. dr Protulipac i tajnik dr Merz. Sudjelovalo je do 400 zagrebačkih Orlova i Orlica.

Zdravlje i sreća

Majka i dijete, mirujući od žestoca, stajući od svježine, njegovano i tečno. Radosno zdravlje smije se sa blještavim zubima.

Dnevna njega sa Kalodontom je najsigurniji put, za održanje ljepote i zdravlja Vaših zuba.

RAB, 24. listopada.

† O. Mijo Lopac.

22. t. mj. prisustvovali smo žalobnom pogrebu O. Mija Lopca, župnika u Kaporu. Nije nužno, da Vam o njemu puno pišem. Tā poznavao ga Šibenik kao i Rab. Pun volje i zanosna pridružio se ove godine orlovskom sletu u Šibeniku, obavio duhovne vježbe u Dubrovniku, a zatim pošao sa hrvatskim orlovskim hodočašćem u Rim. Idealan, kako je bio, vratio se kući pun veselja i oduševljenja za budući rad. Ali jao! Naskoro oboli od upale pluća i za malo dana legne u grob u najljepšoj dobi od 35 godina.

Brižan i obljubljen pastir svoga

Iz Šibenika i okolice.

Š ODLIČNI GOSTI. U ponedjeljak jutro su stigli u naš grad bivši ministar i vođa slovenskog naroda dr. Anton Korošec te predsjednik Hrv. Pučke Stranke Stjepan Barič te se u Šibeniku zadržali do utoraka, tad su podnevnim vozom otputovali za Split. U ponedjeljak jutro su održali sa pouzdanicima iz grada i okolice, popodne se motorom odvezli na kupalište „Jadrija“, a uvečer održali sastanak s građanstvom. U utorak jutro su sa svećenstvom iz grada i okolice održali konferenciju o aktualnim crkvenim, kulturnim i političkim pitanjima. Sva su tri sastanka bila dobro posjećena i potpuno uspjela.

Š PREDAVANJE O ZARAZNIM BOLESTIMA. U nedjelju, 1. XI. u 11 sati pr. p. održat će u dvorani Kina „Tesla“ primarij bolnice dr. Vjekoslav Rismondo predavanje o zaraznim bolestima. Preporučuje se građanstvu, osobito majkama, da u interesu svoje djece pristupe na predavanje u što većem broju.

Š NA ADRESU KINA „TESLA“ i onih, kojih se tiče! Sa ciničkim posmjehom nabavi se „kolosalni, senzacionalni film, monumentalno djelo, čudo nikad nevideno“ i t. d. U vremenima, kad vlada živinstvo u društvu mjesto plemenitosti duha, kad novac više vrijedi negoli krepost, kad škola prepušta odgoj kinu, kad vlasti spavaju, nije teško dati zabave nesvijesnoj masi. Još kad je zabava recimo na teret katoličkog svećenstva...! Kako može vlast dozvoliti, da se svećenički stalež javno i tendenciozno izvrgava ruglu? Više morala, odgoja i pouke u kinu, a manje ljubakanja, gešefta i lažne kulture! Osim skrleta ima još gorih epidemija.

Š „ZASLUŽNI I ZNAMENITI HRVATI“. Ova je knjiga prispjela i gg. naručitelji, koji su knjigu unaprijed uplatili, mogu istu pridignuti kod g. Miha Jerinića uz povratak potvrde o isplati i Din 15.— za troškove po knjizi. Ona pak gg., koja su se na knjigu predbrojili, a nijesu još poslali novac, upozoruju se, da je knjiga za njih rezervirana i da će istu dobiti, čim uplate odnoseću svotu, ili pak sa pouzdom.

Š ŠTO JE OD PUTNIČKOG UREDA? Naš Putnički ured nije zapravo

ni počeo živjeti, a već je pao u letargiju. Već je nekoliko mjeseci, da ne pokazuje nikakva rada, ne drže se sjednice, ne sakuplja se članarina. Dakako još se uvijek tužimo, ali ne radimo. Bilo bi vrijeme, da se reorganizira društvo.

Š ŠKOLA ZA PJEVANJE. Gđica Ana Fulgosi, koja je svršila konservatorij, otvara prvu školu za pjevanje u našem gradu. Stoga je usrdno preporučamo i želimo dobar uspjeh. Potanje informacije daju i knjižara g. F. Babića.

Š U FOND LISTA doprinio je Krste Nanjara (Krapanj) din. 20, da počasti uspomenu pk. O. Mihovila Lopca. — Uprava harno zahvaljuje.

Š DAROVI „UBOŠKOM DOMU“. Da počaste uspomenu *Albrechta Hilbner*: Dr. Frano Dulibić, Cvijeta Jadronja, Mate Benković i Obitelj Nitsche po din. 20, a Obitelj Franić din. 10. Da počaste uspomenu *Lukrecije ud. Dujmović*: Rudolf Mandić din. 50, dr. Julije Gazzari din. 25, a Antun Vodanović, drž. odv. Ivo Maroević i Ivo Sunara po din. 20. Da počasti uspomenu *Bosiljke Borčić*: Marko Stojić din. 50. Da počasti uspomenu *Elvije Novak*: Dr. J. Machiedo din. 25. Da počasti uspomenu *Dunke Bujasa*: Obitelj pk. Grge Stegića din. 20. Da počaste uspomenu *Ketty Rubell* rođ. *Beroš*: Ing. Cezar Chiabov, Ivan Bergnocchi, Roko Giadrou, Obitelj ing. Ljubičića, dr. Josip Pasini, Mate Benković i Ivanka ud. Storov po din. 50; dr. Vjekoslav Rismondo din. 40, Božo Milošević din. 30, Marko Jakovljević din. 20 i Slavomir Sinčić din. 15; Vladimir Kulić, dr. Niko Šupe, Frano Pasin, Jere Matačić pk. Mate i Marija Marasović po din. 10. Da počaste uspomenu *Vladice Anić*: Marija Torbarina din. 50, Ivanica Trašani din. 30 i Vladimir Kulić din. 10. Da počaste uspomenu *ing. Vinka*

RUPUS (zele u glavama) i KRUMPIR

za jelo

nuda uz najpovoljnije dnevne cijene na vagone

Th. CSAKATHURNER,
VARAŽDIN

Buzolić: Dr. Josip Pasini din. 50; Mate Benković i dr. Grga Roglič po din. 30; dr. Ivo Sentinella, don Jerko Jurin i dr. Niko Šupe po din. 10. Da počasti uspomenu *A. Stojić*: Elena

Delfin din. 10. Da počaste uspomenu *Janje Reljanović*: Marko Jakovljević din. 50, a Vicko kan. Skarpa din. 10. — Svima darovateljima Uprava nam harnije zahvaljuje.

KNJIŽEVNA OBJAVA.

„BOŠKOVIĆ“ ASTRONOMIJSKI KALENDAR ZA G. 1926. izlazi početkom decembra o. g. sa 35 slika i 176 strana. Cijena mu je 40 dinara. Radi malene naklade primaju se već sada narudžbe uz novac unaprijed, koje će se izvršiti redom, kojim dolaze. Narudžbe se šalju na adresu izdavača: PROF. DR. OTON KUČERA, Zagreb, Jurjevska ul. 14. direktno, ili preko koje knjižare.

Pregled sadržaja:

Prvi dio. Kalendar rimokatolički, pravoslavni, muslimanski i židovski s narodnim imenima, izlazom i zalazom Sunca i Mjeseca te bilješkama o planetima. Kalendar astronomijski sa zvjezdanim nebom i popisom nebeskih pojava za svaki mjesec. — *Drugi dio*. Efemeride Sunca, Mjeseca i planeta s pomoćnim tabelama i razjašnjenjima njihove uporabe. — *Treći dio*. Bliski svemir. Pregled obitelji Sunca i podaci o članovima njezinim sa slikama o pomještanju planeta tečajem godine. — *Četvrti dio*. Daleki svemir. Zvijezde stajačice i njihova srednja mjesta g. 1926. s pomoćnim tabelama. Dvostruke zvijezde. Promjenljive zvijezde. Hrpe zvijezda i svemirske maglice. Glavni rojevi krijesnica. Latinska imena zvijezda i kratice. Geografske koordinate mjesta u Jugoslaviji. — *Peti dio*. Naučni priloz. Dr. O. Kučera: 1) Planet Mars u g. 1924. i 2) Iz života zvijezda stajačica.

Otprema putnika iz domaće luke SPLIT „COSULICH LINIJA“

Javlja ovim svim putnicima, koji su spremni za putovanje u JUŽNU AMERIKU (Rio de Janeiro, Santos, Montevideo, Buenos-Aires) da je polazak njihovih velikih prekoceanskih parobroda

BEVEDERE 8. XI. 1925. **ATLANTA 13. XII. 1925.** **SOFIA 17. I. 1926.**

iz SPLITSKE LUKE (Dalmacija).

Parobrodi su moderno uređeni imadu dva vjeka i vozu na naftu. Putnici su smješteni u poboljšanom trećem razredu, u trećem razredu kabina i u podpalubju. Svaki razred posjeduje moderno uređeni jedaći salon, salon za gospođe, kao i pušački salon. Putnicima stoji na raspolaganje cijeli parobrod, jer ne vozi putnika I. i II. razr. Od kolike je važnosti za naše putnike, što se mogu ukrcaiti u domaćoj luci, nije potrebno navadati - dosta je, što ne trpe velikih neugodnosti ni napora putujući po nekoliko dana preko stranih država, dok ne stignu u luku ukrcajca, a osim toga mogu se na parobrodu služiti svojim materinim jezikom. Glede osiguranja mjesta te ostalih uputa treba se obratiti na „COSULICH LINIJU“.

Glavno zastupstvo za Kraljevinu Srbia, Hrvata i Slovenaca

Telefon 24-98. **J. G. Drašković - Zagreb Cesta „B“ br. 3.** ili na filijale u: Beogradu, Balkanska ul. 25. Ljubljani, Kolodvorska ul. 30. Velikom Bečkerekul, Kralja Petra trg 4 ili Agenciji u:

Šibeniku, Josip Jadronja, obala Sušaku, Karolinska cesta 161 J. G. Ivošević, Splitu filijala Cosulich Line, Gružu IVO LOVRIČEVIĆ, Metkoviću NIKICA CAREVIĆ.

ZADRUŽNA GOSPODARSKA BANKA D. D. U LJUBLJANI

VLASTITA ZGRADA
GLAVNA ULICA 108.

PODRUŽNICA ŠIBENIK

BRZ. NASLOV GOSPOBANKA
TELEFON BR. 16. - NOĆNI 67.

Podružnice: Celje, Đakovo, Maribor, Novi Sad, Sarajevo, Sombor, Split.
Ispostava: Bled.

Dionička glavnica i pričuva preko Din. 15.000.000.

Ulošci nad Din. 150.000.000.

Ovlašteni prodavaoc srećaka državne lutrije.

Prima uloške na knjižice, te ih ukamaćuje najpovoljnije.

Oprema sve bankovne i burzovne poslove povoljno, točno i brzo.